

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

10 mei 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het domein de Merode als een mogelijk proefgebied voor een gebiedsgericht, geïntegreerd plattelandsbeleid

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitbetaling van MTR- en melkpremies

Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

Dinsdag 10 mei 2005

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 16.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het domein de Merode als een mogelijk proefgebied voor een gebiedsgericht, geïntegreerd plattelandsbeleid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Daems tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het domein de Merode als een mogelijk proefgebied voor een gebiedsgericht, geïntegreerd plattelandsbeleid.

De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik verontschuldig me bij voorbaat als ik u van een onderhandelingstafel heb weggehaald voor dit dossier.

Minister-president Yves Leterme: Ik wil ten stelligste ontkennen dat ik betrokken ben bij om het even welke onderhandelingen. Ook wil ik het Belga-bericht ontkennen dat ik door het Paleis zou zijn geroepen. Dat is allemaal onjuist.

De heer Rudi Daems: Ik dank u dat u er bent. Mijn vraag is vrij lang, maar ik vond het nuttig om eerst de achtergrond van dit dossier te schetsen.

In het begin van de vorige zittingsperiode bood de familie de Merode een heel belangrijk deel van

haar familiale patrimonium aan op de markt. Het gaat over gronden die vooral gelegen zijn op het grondgebied van de gemeenten Westerlo, Laakdal, Herselt, Tessenderlo, Geel en Scherpenheuvel-Zichem. Deze bossen vormen een van de grootste aaneengesloten boscomplexen van Vlaanderen. Uit vrees voor versnippering van dit mooie gebied is toenmalig minister Dua begonnen met onderhandelingen om dit gebied in één blok te kopen. Die onderhandelingen zijn vervolgens voortgezet door haar opvolgers, de heer Sannen en de heer Tavernier. Dit heeft veel moeite gekost, maar uiteindelijk is het gelukt. Op 29 januari 2004 werd de verkoopsovereenkomst getekend tussen de raad van beheer van de Vlaamse Landmaatschappij, die voor het Vlaamse Gewest had onderhandeld en de aankoop had uitgevoerd, en de prins de Merode.

Voor dit unieke domein van ongeveer 1500 hectare, waaronder 300 hectare landbouwgrond en zes woningen, werd een prijs betaald die in overeenstemming was met de schattingsprijs van het comité van aankoop van 2001. Ik ben het dus niet eens met minister Peeters toen die vorige week in Humo verklaarde dat het Merode-gebied aan een schabouwelijke prijs, want boven de marktprijs, werd gekocht. Ik vind dat jammer: heel wat lokale actoren in de regio, waaronder zeker heel wat CD&V-gemeentebesturen of -burgemeesters, hebben ervoor gezorgd dat dit mooie gebied werd aangekocht en dat er terzake een belangrijk draagvlak is ontstaan.

Dit gebied is heel belangrijk voor de streek, in diverse opzichten: voor natuur- en bosbehoud, voor landbouw, voor plattelandsbeleid, voor recreatie en zelfs voor de streekeconomie. Daarom heb ik ervoor gekozen deze vraag aan u te stellen, hoewel minister Peeters bevoegd is voor heel wat aspecten terzake. Ik zal hem dan ook de volgende

Daems

weken bijkomende vragen stellen over aspecten die veeleer te maken hebben met zijn bevoegdheden. Dit gebied biedt een aantal toeristische en economische mogelijkheden. Het is vandaag al een paradijs voor wandelaars en fietsers. Sinds de gedeeltelijke openstelling is er een vrij sterke toename geweest van het aantal recreanten, ook uit verder gelegen gebieden als Limburg en West-Vlaanderen. Bovendien is er ook potentieel voor de lokale tewerkstelling. Het is nog te vroeg om daar al resultaten van te hebben, maar die lijken er wel te zullen komen, op het vlak van recreatie, landbouw en de verkoop en distributie van streekproducten.

Een paar maanden na de aankoop werd het zogenaamde 'Charter de Merode' ondertekend, in de abdij van Averbode. Het charter vormde de basis voor de ontwikkeling van een gezamenlijke visie voor het gebied. De zes betrokken gemeentebesturen die ik daarnet vermeldde, de Vlaamse Landmaatschappij, AMINAL (de afdeling Natuur en de afdeling Bos en Groen), de Stichting Kempens Landschap – die eigenlijk een vzw is onder de hoede van het provinciebestuur van Antwerpen – en Natuurpunt sloegen met het ondertekenen van dit charter, onder het goedkeurende oog van toenmalig minister Tavernier en van prins Laurent, de handen in elkaar. Het vormde de basis voor een soort totaalplan, dat verder strekte dan alleen natuurbescherming, maar het gebied vooral bekeek als een mogelijkheid voor sociaal-economische ontwikkeling.

De laatste maanden werd, naar aanleiding van het hele debat over de oprichting van de Resoc's en de streekplatformen, in de ontwerp teksten terzake het Merode-project naar voren geschoven als economische en recreatieve troef. De tekst van het charter is erg belangrijk om hier in de toekomst aan te werken. Daarom wil ik deze engagementsverklaring hier integraal voorlezen.

'Ondergetekenden, partners rond het domein de Merode, engageren zich ten persoonlijke titel om: het domein de Merode als één geheel te bewaren; in samenspraak met alle partners een gezamenlijke visie te ontwikkelen voor de inrichting en het beheer van het domein; het domein te beheren en in te richten vanuit deze gezamenlijke visie; elk volgens zijn eigen mogelijkheden deze beheers- en inrichtingsvisie te realiseren door het in eigendom en of beheer nemen van delen van

het domein; de verschillende deelgebieden open te stellen voor het publiek, met bescherming van de meest waardevolle natuur- en landschapswaarden; de aanwezige landbouw optimale ontwikkelingskansen te bieden; de verschillende partners blijvend te betrekken bij het beheer en de inrichting van het hele domein.

De partners zien de aankoop van het domein de Merode als een grote opportuniteit voor de start van een regionaal project van gebiedsgericht, geïntegreerd plattelandsbeleid voor de verdere cultuurhistorische, toeristische en recreatieve ontwikkeling van de hele regio tussen Demer en Nete. Een verbrede en duurzame landbouw en natuur- en landschapsontwikkeling zijn hierbij de motor voor belangrijke impulsen voor de regionale economische ontwikkeling. De partners engageren zich om hiertoe samen een totaalplan op te maken. Dit totaalplan schetst aan de hand van een toekomstvisie de te ondernemen acties. De partners engageren zich om zich in te zetten voor de realisatie van dit totaalplan.'

De passage over het regionale project is eigenlijk de kern van mijn vraag aan u, mijnheer de minister-president.

Met de ondertekening van het charter vorig jaar werd bewezen dat er een groot lokaal, regionaal en zelfs Vlaams draagvlak bestaat en bestond om van het project iets te maken. Het echte werk moest echter sindsdien beginnen. We zien dat men schoorvoetend iets doet op het terrein. Ik meen te hebben begrepen dat er af en toe een vergadering is met de mensen die in de stuurgroep zetelen. Toch verloopt een en ander erg langzaam, en bovendien duiken er op het terrein zelf toch ook wel enkele problemen op. Daarom wil ik u oproepen in het offensief te gaan met betrekking tot dit dossier. We vrezen immers dat dit project, of althans de dynamiek terzake, anders zal verzanden.

Momenteel zie ik, kort samengevat, drie grote problemen. Ten eerste is er de discussie over eigendom en beheer. Vorig jaar, ten tijde van de opmaak van het charter, was afgesproken dat de VLM zou optreden als intermediair orgaan. Ze zou de gronden verwerven, maar deze gronden zouden nadien worden doorverkocht aan de betrokken partners en gegadigden, die er zijn. De opbrengst van de verkoop van deze gronden zou terugvloeien naar de VLM, om zo de oprichting van de Grondenbank en de realisatie van het bijhorende decreet mogelijk te maken.

Daems

Onder meer wegens de discussie die is ontstaan over de eigendomsverwerving, dreigt men, ten tweede, de net belichte gezamenlijke visie wat uit het oog te verliezen. Binnen de VLM zou er een soort projectmanager worden aangesteld. Er zou ook een projectcoördinatie worden opgericht, die deze zaak zou moeten voortstuwen. Vandaag zijn er bij de Antwerpse buitendienst van de VLM mensen hiermee bezig. Ik heb met hen gesproken, maar ik heb toch het gevoel dat de visie die er destijds was, met een duidelijk afgelijnd takenpakket, onvoldoende tot uiting komt en dus onvoldoende is uitgebouwd.

Ten derde moest ervoor worden gezorgd dat de Merodebossen in afwachting van een totale ontwikkelingsvisie goed beheerd en toegankelijk zou worden gemaakt. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat dit het geval is voor sommige delen van het gebied. Met betrekking tot andere delen rijzen er echter conflicten: verschillende recreanten met verschillende verwachtingen maken er aanspraak op hetzelfde gebied.

Mijnheer de minister-president, onderschrijven u en uw Vlaamse Regering de visie die destijds werd uiteengezet in het Charter de Merode? Is het gebied geen geschikt gebied om een geïntegreerde visie op platteland, natuur, recreatie, lokale economie en landbouw te ontwikkelen?

Als u deze visie kunt onderschrijven, welke mogelijkheden ziet u dan om deze gebiedsgerichte aanpak te verankeren, liefst op een juridische wijze? Dat is volgens mij de belangrijkste garantie om op langere termijn te werken aan een dergelijk gebied.

Hoever staat het met de doorverkoop van deze gronden? Zult u deze middelen aanwenden om de Grondenbank en het decreet op de Grondenbank eventueel werkbaar en uitvoerbaar te maken?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik wil de vraagstelling en de situatieschets van de heer Daems onderschrijven. Ik maak me evenzeer zorgen over de toekomst van het geheel.

De aankoop van gronden van de Merode had de bedoeling om tot een regionale ontwikkeling

te komen op toeristisch, recreatief, educatief en natuureducatief gebied en dat ruimer te bekijken dan alleen maar de gronden van de Merode die werden aangekocht. Dat zou het hart moeten zijn van een regionaal park tussen Demer en Nete waarvan in de directe omgeving ook nog andere opportuniteiten aanwezig zijn die mee zouden moeten worden geïntegreerd in een globaal plan. Het model van het Nationaal Park Hoge Kempen stond ons voor ogen, maar op een iets kleinere schaal en met een andere invulling, gezien de andere historische en toeristische context.

Ik stel samen met de heer Daems vast dat het grote draagvlak dat nodig is en voldoende bestond voor de aankoop, op dit ogenblik onvoldoende aanwezig is. Bij de aankoop was er nog het geloof dat het gebied gebruikt kon worden als hart van een hele regionale ontwikkeling, maar dat dreigt een beetje uit elkaar te vallen. Ik heb het gevoel dat de cohesie tussen de verschillende gemeenten niet meer is wat ze zou moeten zijn. De verschillende gemeenten denken aan hun opportuniteiten, terwijl ze het draagvlak moeten helpen uitbouwen en een rol daarin moeten spelen. Die moet dan ook heel snel gedefinieerd worden. Dat kan pas als er een globaal plan en een globale benadering bestaat.

Daarnaast zijn er de administraties, namelijk de VLM, de afdeling Bos en Groen, en de natuurbewegingen, waarbij er lokale conflicten zijn over gebruik, beheer en inrichting van de direct aangekochte gronden. Wanneer we een plan ontwikkelen, moet dat verder gaan dan de aangekochte gronden. Ik suggereer om in navolging van het Nationaal Park Hoge Kempen, maar op een beperktere schaal, gebruik te maken van het kader waarover we beschikken, namelijk de VLM, om de projectcoördinatie op poten te zetten. Zo kunnen we snel komen tot een plan voor een park Demer-Nete, dat ook een beetje los komt van het domein de Merode om tot een ontwikkeling te komen die een toeristische, recreatieve en daardoor ook economische meerwaarde heeft, niet alleen omwille van de natuurlijke rijkdommen maar ook van de historische en zelfs religieuze context, die mee ingepast kan worden in een dergelijke ontwikkeling.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, ik heb als buurtbewoner enkele bedenkingen

Rombouts

bij het hele verhaal. Ik wil het even hebben over het breed maatschappelijk draagvlak. Er is gezegd dat er een breed maatschappelijk draagvlak bestaat voor de aankoop en de ontwikkeling van het gebied. Nu komt al naar boven dat het maatschappelijk draagvlak voor de ontwikkeling al iets minder groot is. Uit ervaring weet ik dat in de tijd toen de aankoop voorlag, dat breed maatschappelijk draagvlak onder vuur stond. De meeste krantenartikels en reacties van toen wijzen daar zeer sterk op. De mensen die er toen op het kabinet mee bezig waren, en die hier ook aanwezig zijn, weten dat er discussies en moeilijkheden waren in verband met de aankoop, zeker over de prijs.

Vandaag is die prijs nog steeds een pijnpunt aangezien de VLM diep in haar zakken heeft moeten tasten om het domein de Merode te kopen. Daar tegenover zijn er middelen gekomen van de Grondenbank. Uiteindelijk is er gezegd dat er met de verkoop van landbouwgronden geen link is met de koop van de Merode, alhoewel ik nu verneem dat de aankoop is gebeurd met geld van de Grondenbank. *(Opmerkingen van de heer Rudi Daems en de heer Ludo Sannen)*

Dat staat in de tekst van de vraag van de heer Daems. Er staat: 'Want de VLM is opgetreden als intermediair en coördinator met de centen van de toekomstige Grondenbank.' Momenteel zijn er op het terrein nog serieuze discussies over de middelen van de Grondenbank en hoever men destijds is moeten gaan voor de aankoop van het domein de Merode.

Er wordt gezegd dat de VLM de gronden weer moet verkopen, maar de landbouwers worden niet genoemd bij de betrokken actoren. Ik weet niet of dit met een specifieke bedoeling is gebeurd. Er zijn vele gronden in het gebied van de Merode die beheerd worden door landbouwers. Bij de aankoop is hier ook al op gereageerd en werd er gevraagd welke functie de landbouw nog zou behouden. Mijnheer de minister, hoe staat u hier tegenover? Zult u hier de functie van de landbouw duidelijk blijven verdedigen, zodat de landbouw niet wordt opgenomen in een groot recreatief gebied, maar er een economische rol kan spelen zonder al te veel beperkingen?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik wil even een rechtzetting doen van wat mevrouw Rombouts zegt. Het was

niet mogelijk om geld te nemen uit de Grondenbank omdat deze eenvoudigweg nog niet bestond. Wel was het in het kader van de afspraken binnen de Vlaamse Regering de bedoeling dat de middelen die de VLM had voor de aankoop van deze gronden, opnieuw zouden worden afgestoten en dat de gronden zouden worden doorverkocht aan de verschillende geïnteresseerde betrokken partners. Nadien, in de filosofie van de Grondenbank en een ontwerp van decreet op de Grondenbank, zouden de middelen worden gegenereerd om te voorzien in een fonds voor de Grondenbank. Het was net de bedoeling om financiële ruimte te creëren om die Grondenbank in de toekomst mogelijk te maken. In die zin is het nuttig ook het debat te voeren over welke toekomst deze Grondenbank zal krijgen. Dan kunnen we het debat voeren over de besteding van die middelen.

De tekst van het charter zegt duidelijk dat de aanwezige landbouw optimale ontwikkelingskansen moet krijgen. Er was enige ongerustheid bij de landbouwers over wat hun toekomst zou zijn in het gebied van de Merode en of ze hun gronden zouden kwijtspelen. Toen hebben mensen van de VLM heel uitdrukkelijk aan de landbouwers gezegd dat ze niet ongerust hoefden te zijn want dat de gronden verder door hen zouden kunnen worden gebruikt bij de exploitatie van hun bedrijf.

De heer Ludo Sannen: Je moet eerlijk en consequent zijn. Er is geen geld van de VLM gekomen maar er is een extra miljard aan de VLM toegekend om deze gronden te kopen zodat er een Grondenbank kon worden opgericht. Nu de indruk wekken dat er middelen van de VLM worden weggenomen en de Grondenbank onmogelijk wordt gemaakt, kan niet. Het zou beter zijn de dossiers in te studeren en geen insinuaties te maken die nergens op slaan. Er is een inspanning gedaan door een extra miljard aan de VLM te geven die het geld naderhand terug in de Grondenbank moet steken zodat de Grondenbank kon worden gerealiseerd voor de landbouwers. Het stoort me dat er op een dergelijke platvloerse manier wordt gereageerd, en het werk dat er is gebeurd, namelijk keihard onderhandelen, wordt genegeerd alsof er niets is gebeurd.

Ik wil nog even onderstrepen dat het allemaal CD&V-burgemeesters waren die constant hebben gepleit voor de aankoop van dit gebied.

De voorzitter: Mijnheer de minister-president, ik heb daarnet een van de burgemeesters uit

Voorzitter

het betrokken gebied gesproken. Hij vroeg om namens hem een kleine bijkomende vraag te stellen omdat hij weerhouden is in een andere commissie. Hij pleit ervoor dat de burgemeesters uit het betrokken gebied heel sterk bij de verdere besluitvorming zouden worden betrokken. In de beleidsnota is er trouwens ook sprake van dat de gemeenten in het geïntegreerd plattelandsbeleid een zeer belangrijke rol zullen spelen. Vandaar zijn grote bezorgdheid daar verder bij te worden betrokken en de vraag in welke mate deze gemeentebesturen er reeds bij betrokken zijn.

Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal in eerste instantie schetsen wat het project de Merode op dit moment beleidsmatig en bestuurlijk inhoudt zodat ik naderhand de vragen heel kort en bondig kan beantwoorden. Er is ook een taakverdeling tussen minister Peeters en mezelf.

Er zijn twee deelprojecten. Eerst is er het eigendomsbeheer van het domein de Merode van 1500 hectare. De voornaamste verantwoordelijkheid berust erin op een zo goed en efficiënt mogelijke manier te komen tot een overdracht van de deelgebieden, namelijk grond en gebouwen, via de VLM aan de verschillende geïnteresseerden. Dat zijn de Stichting Kempens Landschap, de provincie Antwerpen, de afdeling Bos en Groen, Natuurpunt, de gemeente Tessenderlo, de abdij van Averbode en de afdeling Natuur.

Een tweede element dat in de eerste cluster vasthangt, is het voorlopig toezicht en beheer, en een derde element is het werken aan een gebieds- en beheersvisie voor het hele domein. Dit alles ressorteert onder de verantwoordelijkheid van minister Peeters, en de VLM speelt de cruciale rol.

Ten tweede zal er voor het domein de Merode en omgeving, ongeveer 29.000 hectare, gebiedsgericht een regionaal impulsproject plattelandsbeleid worden uitgezet. Daarvoor is er in middelen voorzien via een ministerieel besluit van juni vorig jaar door de vorige titularis op het betrokken departement. Dat tweede deel valt onder de bevoegdheid plattelandsbeleid, en daar neem ik de politieke verantwoordelijkheid voor op, ook al geef ik toe dat de twee deelprojecten, zijnde enerzijds het

geheel van wat er gebeurt met de 1500 hectare en anderzijds de globale gebiedsgerichte visie vanuit een beleid van plattelandsontwikkeling, niet los van elkaar kunnen worden gezien. Wel hebben we beslist om de absolute prioriteit te geven, ook ten aanzien van de inzet van man- en vrouwkracht, aan een zo snel en vlot mogelijke afhandeling van de eigendomsdoorstroming en -overdracht die moet gebeuren.

Normaliter zal men erin slagen om het geheel af te handelen tegen de zomer, zoals oorspronkelijk was voorzien. Een aantal stappen zullen nog deze maand worden gezet.

De huidige projectorganisatie ziet er als volgt uit. De stuurgroep, die alle ondertekenaars van het charter verenigt, staat onder leiding van de heer Jan Verheeke. Deze stuurgroep heeft tot nu toe tweemaal vergaderd. In de schoot van deze stuurgroep worden concrete afspraken gemaakt over gezamenlijke visievorming, inrichting en beheer van het domein de Merode en over de toekenning van de definitieve eigendomsrechten en het definitieve beheer. Er is tevens een werkgroep samengesteld met alle toekomstige eigenaars en gebruikers. Zij zorgen voor de concrete samenwerking tijdens de overgangperiode tot de definitieve eigendoms-toestand en voor afspraken, waar de visievorming over het geheel een invloed op kan hebben. Deze werkgroep komt regelmatig samen op informele basis voor het maken van praktische terreinafspraken.

Ik kom tot de vragen van de heer Daems. Ik onderschrijf de visie in het Charter de Merode. Ik vind dat een goede tekst. Het moet de bedoeling van de Vlaamse Regering zijn en van de minister van Plattelandsbeleid, in samenspraak met de minister van Leefmilieu, om maximaal die visie gestalte te doen krijgen in de realiteit.

Het antwoord op uw tweede vraag is ja. Dit is bij uitstek een gebied dat als proefgebied kan worden beschouwd. Vandaar trouwens de projectmatige aanpak.

Op uw derde vraag zou ik theoretisch de mogelijke decretale initiatieven kunnen opsommen die zouden kunnen worden genomen. Het eigene echter aan een proefproject is dat het op een bepaald ogenblik wordt geëvalueerd en dat op basis van die evaluatie beslissingen worden genomen. We moeten de kar niet voor het paard spannen,

Leterme

anders heeft een proefproject geen zin. Ik zal dus niet vooruitlopen op de conclusies van de evaluatie die na het doorlopen van het proefproject zal plaatsvinden.

Wat betreft de Grondenbank, wijst de informatie waarover ik beschik erop dat die optie nog wordt onderzocht door de VLM. Er wordt nagegaan hoe dit in de praktijk in het kader van grondenruil kan functioneren.

De betrokkenheid van de lokale bestuursverantwoordelijken is essentieel. Ik zal verifiëren wat vandaag de stand van zaken is, en indien nodig moet er worden bijgestuurd. De sleutel om te komen tot een geïntegreerd project dat slaagt en kan bogen op het maatschappelijk draagvlak waarover zoveel is gezegd, is de betrokkenheid en de degelijke inbreng in de besluitvorming van degenen die gelegitimeerd zijn door de plaatselijke bevolking en van daaruit over specifieke hoedanigheden en kwaliteiten beschikken waarover anderen die ook in het project zijn betrokken, niet beschikken.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer dat u het charter als principe integraal onderschrijft, inclusief de landbouw. Dat is een goede zaak.

Het is een proefgebied, maar de enige manier om op termijn zekerheid te bieden, is na te gaan welke van de juridische 'tools' die er vandaag ter beschikking zijn binnen de Vlaamse context, op dat gebied kunnen worden losgelaten. Dat is volgens mij de enige manier om ervoor te zorgen dat die gemeenschappelijke visie, die destijds is overeengekomen en die een beetje is ondergesneeuwd, onder meer door de discussie over eigendomsverdeling, niet verloren gaat.

Mijnheer de minister-president, welke timing hecht u aan dat proefproject? Zijn dat verschillende jaren of is dit tegen het einde van het jaar afgerond? De situatie op het terrein is zo dat de meningsverschillen over wie beheerder annex verwerper wordt van bepaalde terreinen, het gevoel geven dat de dynamiek die er was en onderhuids nog wel aanwezig is, wat aan het verloren gaan is. Ik zou het erg appreciëren dat we een vrij krachtig signaal zouden geven op vrij korte termijn in

aanwezigheid van de burgemeesters en van alle andere betrokken actoren, bijvoorbeeld door het presenteren en herhalen van die gemeenschappelijke visie en door het kenbaar maken van een logo voor de streek of iets dergelijks. Op het terrein heerst nu het gevoel: het domein is wel aangekocht en we kunnen er gaan wandelen, maar op diezelfde plaatsen wordt er ook gefietst, gecroost, met quads gereden enzovoort. Daardoor zal men vinden dat de hele aankoop een grote slag in het water was, en dat zou jammer zijn.

Wat de burgemeesters betreft, kan ik u geruststellen. Ze zitten mee in de stuurgroep. Ze zijn trouwens tot nu toe altijd aanwezig op de vergaderingen. Ze hebben een hele vinger in de pap te brokken in de besluitvorming. Zoals ik al zei, ik vrees dat door de onenigheid over de concrete eigendomsdeling en de beheersvisie, de positieve dynamiek teloor gaat. Dat zou ik heel jammer vinden.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: U geeft zelf het antwoord, mijnheer Daems. Ik wens dat eerst de zaak van de eigendomsdeling wordt uitgeklaard. Dat zal maximum 10 à 12 weken in beslag nemen. Daarna zal ik persoonlijk – samen met minister Peeters – zorgen voor nieuwe impulsen in overleg met de gemeentelijke en de provinciale overheden. Dat is vooral de provincie Antwerpen, maar ook Limburg en Vlaams-Brabant. First things first, het imbroglio van de eigendomstoestand moet eerst achter de rug zijn.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Het was de bedoeling om een Grondbank op te richten binnen de VLM. De juridische basis is er nooit gekomen. Er stond wel al een miljard ingeschreven in de begroting om te garanderen dat de Grondbank in de VLM zou terechtkomen. De eerste nood bestond er immers in om ruiloperaties op te zetten tussen landbouw en natuur. Hoe zit dat nu in de Vlaamse Regering? Wordt er nog werk gemaakt van de Grondbank? Ik weet dat er van bij het begin tegenstrijdige standpunten waren. Eén mogelijkheid is om binnen de VLM te starten met een minimale invulling. De andere mogelijkheid is een Grondbank die het globale Vlaamse grondenbeleid bepaalt. Dit is natuurlijk een rem op de realisatie van de ruiloperaties.

Sannen

Ik wil nog even aansluiten bij de vraag van de heer Daems. Ik begrijp dat u 12 weken tijd wilt. Ik kan me voorstellen dat het niet dadelijk tot een goede globale visie komt. Dat vraagt tijd. Maar een recreatieve toeristische ontwikkeling vraagt ook tijd. Ze vraagt perceptie en beeldvorming. Ze vraagt eenheid van aanbod. Ik wil nog even wijzen op de ontwikkelingen in het Nationaal Park. Dit kan snel gebeuren. De verdere verfijning kan later natuurlijk. Het toeristische aanbod moet zo snel mogelijk gebeuren.

Minister-president Yves Leterme: Ik ben het met u eens, maar first things first. We zullen in de eerstkomende 10 à 12 weken proberen de eigendomstoestand uit te klaren. Ik ga een beetje verder dan wat in mijn natuur ligt, ik beloof u dat we in de zomer zelf de nodige initiatieven zullen nemen om het project nieuwe impulsen te geven. Als u nog suggesties hebt, kunt u die gerust aan mij overmaken. Ik zal daar rekening mee houden. Ik zal u geprivilegieerd op de hoogte houden van die initiatieven.

Van de Grondbank weet ik alleen dat men dat nog bestudeert. Er is nog geen beslissing genomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitbetaling van MTR- en melkpremies

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Callens tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitbetaling van MTR- en melkpremies.

De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik wil u twee vragen van de landbouwsector voorleggen. Uit ver-

schillende hoeken werd ik er attent op gemaakt dat een aantal landbouwers in de problemen zitten omdat de melkpremies pas in december 2005 worden uitbetaald voor het voorafgaande jaar.

Tijdens een vergadering met de administratie heb ik dit probleem aangekaart. De administratie argumenteerde toen dat ze liever onmiddellijk het juiste bedrag uitbetaalde. Ze refereerde aan de Waalse administratie die wel sneller uitbetaalt, maar nadien vaak tot correcties moet overgaan. Enige voorzichtigheid kan geen kwaad, maar pas – in het ergste geval – bijna 2 jaar later de uitbetaling ontvangen komt niet over als goed bestuur.

Daarnaast rijzen er ook vragen over de uitbetaling van MTR-premies. In dezelfde vergadering met de administratie heb ik ook die vraag gesteld. Er werd een tijdschema voorgesteld waarbij de verschillende fases worden afgebakend. In de commissie uitte ik de vrees dat landbouwers lang moeten wachten op hun premies. Vandaag komen veel vragen over die timing binnen.

Dat het geld van landbouwers te lang in de kas wordt gehouden, is niet netjes. Want ook landbouwers zijn ondernemers die hun verplichtingen moeten nakomen, niet het minst tegenover hun leveranciers. Recent rapporteerde Graydon Belgium nog dat de Belgische ondernemingen trager betalen en vooral de landbouwers. Dit kan te wijten zijn aan de late uitbetaling van de premies.

Wat zijn de objectieve redenen om de melkuitkeringen zo laat uit te keren? Welke maatregelen kunnen worden genomen om de sector een hand toe te reiken voor zijn betalingsverplichtingen? Wat is de huidige stand van zaken inzake MTR? Wanneer mogen de landbouwers de uitbetaling verwachten?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Callens, ik dank u voor uw bezorgdheid over de correcte afhandeling van de premieregeling. Het gaat om het inkomen van onze boeren. We moeten dit binnen het reglementaire kader efficiënt, intelligent en zo snel mogelijk afhandelen.

De Europese basisverordening 1782/2003, artikel 28 stelt letterlijk dat de betaling van de regelingen die onder de directe inkomenssteun vallen, moet

Leterme

gebeuren binnen de periode van 1 december tot en met 30 juni van het volgende kalenderjaar. De uitvoeringsverordening 796/2004 bepaalt echter dat de betalingen pas kunnen als de administratieve en plaatscontroles zijn uitgevoerd en als de resultaten hiervan in rekening worden gebracht. Deze bepaling is van toepassing op alle betalingen van rechtstreekse inkomenssteun vanaf de campagne 2005 en dus ook op de melkpremie. De melkpremie van het kalenderjaar 2005 kan dus niet vroeger dan 1 december 2005 worden uitbetaald, en mag ook niet later gebeuren dan 30 juni 2006. Zelfs indien we sneller zouden willen uitbetalen, het mag niet.

De procedure voor het aanvragen en uitbetalen van de melkpremie 2005 verloopt als volgt. De melkpremie is bedoeld voor melkveehouders die op 31 maart 2005 beschikken over een melkquotum. Om te kunnen genieten van de melkpremie moeten de melkproducenten uiterlijk op 15 mei 2005 hun steunaanvraag aangetekend opsturen. De aanvragen worden dan administratief verwerkt en gecontroleerd. Daarna wordt een risicoanalyse uitgevoerd om de producenten te selecteren die ter plaatse moeten worden gecontroleerd. Dat is minimaal 2 percent van de aanvragers, zoals de Europese reglementering voorschrijft. Pas nadien kan een betaling worden verricht. Het is de bedoeling om deze melkpremie in december 2005 aan de landbouwers uit te betalen.

Voor 2004 gaf Europa de mogelijkheid om de premie reeds vanaf 16 oktober 2004 te betalen in plaats van vanaf 1 december. In 2004 moest deze nieuwe steunmaatregel nog volledig worden geïmplementeerd. Om de EU-bepalingen zo conform mogelijk na te kunnen leven en dus zo correct mogelijk te betalen, werd geopteerd voor een uitbetaling van de premie in december 2004. Op die manier hebben wij de risico's van tekortkomingen tegenover de EOGFL-procedures met mogelijke financiële risico's voor de Vlaamse begroting, zo laag mogelijk gehouden.

U vroeg welke maatregelen er kunnen worden genomen om de sector de hand te reiken. We zijn ons bewust van de betalingsproblematiek en van het probleem dat voor de landbouwers rijst, meer bepaald op het einde van het jaar. Wij hebben daarom tijdens het Beheerscomité Directe

Betalingen van 30 maart laatstleden onze vertegenwoordiger de vraag laten stellen wat de juiste draagwijdte is van het artikel 28, lid 2 van de verordening 1782/2003, dat luidt: 'De betalingen worden éénmaal per jaar uitgekeerd.' In een schriftelijke toelichting hebben we een uitbetaling in meerdere malen voorgesteld. Eventueel zou er een voorschottenregeling kunnen komen. Het mondelinge antwoord van de Europese Commissie tijdens de vergadering van het beheerscomité was dat deze vraag in beraad zou worden gehouden. Schriftelijk is er nog niet geantwoord op onze vraag.

Dan was er de vraag over de huidige stand van zaken inzake de MTR en de vraag wanneer de landbouwers de uitbetaling mogen verwachten. Vooreerst wil ik beklemtonen dat onze administratie zeer goed werk levert, rekening houdend met de administratieve rompslomp met betrekking tot de MTR. U herinnert zich dat we er vorig jaar voor hebben gekozen dit onmiddellijk in werking te laten treden, om redenen die we toen hebben belicht. Ik heb er toen telkens aan toegevoegd te hopen dat dit niet tot al te moeilijke, chaotische of administratief problematische situaties zou leiden. Nu, in mei 2005, is de situatie eigenlijk goed onder controle.

Ik wil ook benadrukken dat de Europese inkomenssteun aan de landbouwers niet in kas wordt gehouden. Wij prefinancieren eigenlijk de betalingen aan landbouwers en ontvangen slechts twee maanden na de effectieve uitbetaling van de steun een terugbetaling met overeenkomstige Europese middelen. Ik hoor mensen immers zeggen dat ze zo lang op hun geld moeten wachten, en dat dit ondertussen opbrengt voor de Vlaamse overheid. Dat is niet het geval.

Wat de MTR-uitbetalingen betreft, heb ik al gesteld dat de betaling maar kan gebeuren in de periode van 1 december 2005 tot en met 30 juni 2006, en nadat alle controles zijn voltooid en de resultaten verwerkt zijn. Dat wordt nu eenmaal zo bepaald door de Europese regels. Concreet betekent dit dat de bedrijfstoelag ten vroegste kan worden betaald in de maand december, als de administratie erin slaagt om tijdig alle dossiers te verwerken en alle controles af te ronden. Normaliter zal ze daarin slagen. Het behalen van deze doelstelling hangt echter ook af van andere factoren. Niet alles is afhankelijk van de goede wil

Leterme

en de werkwijze van de administratie. Zo is er de afhandeling van de dossiers, voor de herziening van de voorlopige toeslagrechten, van landbouwers die een beroep doen op rechten uit de nationale reserves. Er is ook de gegevensuitwisseling met de bevoegde administraties van het Waalse Gewest. Een aantal weken geleden hebt u over een specifiek aspect daarvan al een vraag gesteld. Er is ook de herberekening van de voorlopige toeslagrechten met het oog op de vaststelling van de definitieve toeslagrechten en de berekening van de bedrijfstoelage op basis van de gegevens van de verzamelaanvraag, de controles en de definitieve toeslagrechten.

Momenteel is het niet mogelijk om een precieze stand van zaken te geven over de dossierbehandeling, omdat de meeste aanvraagprocedures pas zijn opgestart. We doen er echter alles aan om die uitbetaling te kunnen verrichten binnen die periode van 1 december 2005 tot en met 30 juni 2006.

We hebben ondertussen ook contacten gelegd met de Waalse minister van Landbouw minister Lutgen en diens medewerkers om ervoor te zorgen dat de uitbetalingen aan beide kanten van de gewest- of taalgrenzen in dezelfde periode zouden gebeuren.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik vond het echter vreemd dat men in Wallonië uitbetalingen doet die, als ik u goed begrijp, onrechtmatig zijn volgens de Europese richtlijn, en dat wij dat niet kunnen.

Ik dank u in naam van de sector voor de inspanningen die u doet bij de EU opdat dit in delen zou kunnen worden betaald.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat ik via u de heer Callens en de andere leden van deze commissie kennis zou geven van het antwoord dat we zullen krijgen op ons betoog in het beheerscomité. Mondeling zei men hiervan akte te zullen nemen en werd er een onderzoek beloofd. We zullen zien wat de schriftelijke reactie van de Europese Commissie zal

zijn. Dit zou een oplossing zijn voor de financiële moeilijkheden van vele boeren.

De voorzitter: Het ware inderdaad interessant mochten de leden dit antwoord kunnen ontvangen.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.50 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

